

Sosiaali- ja terveydenhuollon uusi ohjausmalli -periaatteet

LUONNOS 3.10.2017

Kari Hakari
Linda Soikkeli
Pasi Pohjola

Julkisen hallinnon muutos: hallinnosta hallintaan

- Lakisääteisyys
- Huomio sääntöihin ja ohjaukseen
- Byrokratia
- Poliitiikan ja hallinnon erottaminen
- Profioiden valta palvelutuotannossa

- Hallinnon vahva asema professioihin ja poliitikkoihin nähden
- Huomion kiinnittäminen yritysmäisiin johtamistapoihin
- Panosten ja tuotosten kontrolli, suorituskyvyn mittaaminen, auditointi
- Markkinoiden, kilpailun ja sopimusohjauksen hyödyntäminen

- Yhteisöt ja verkostot politiikan toteuttajina
- Hallinnon ulkopuolisten ja sisäisten verkostojen hyödyntäminen palvelu-tuotannossa kumppanuuksien avulla
- Huomion kiinnittäminen ulkoisiin prosesseihin uuden julkisjohtamisen korostamien sisäisten prosessien sijaan

Uuden julkisen hallinnan ilmiöitä

1. Monimutkainen päätöksentekoprosessi

- Moderni päätöksentekoprosessi on monimutkainen, koska osallistujia ja hallinnon tasoja on niin paljon
- Toimiva prosessi edellyttää mallin jatkuvaa huoltamista ja aktiivista prosessin johtamista

2. Verkostoituminen palvelutuotannossa

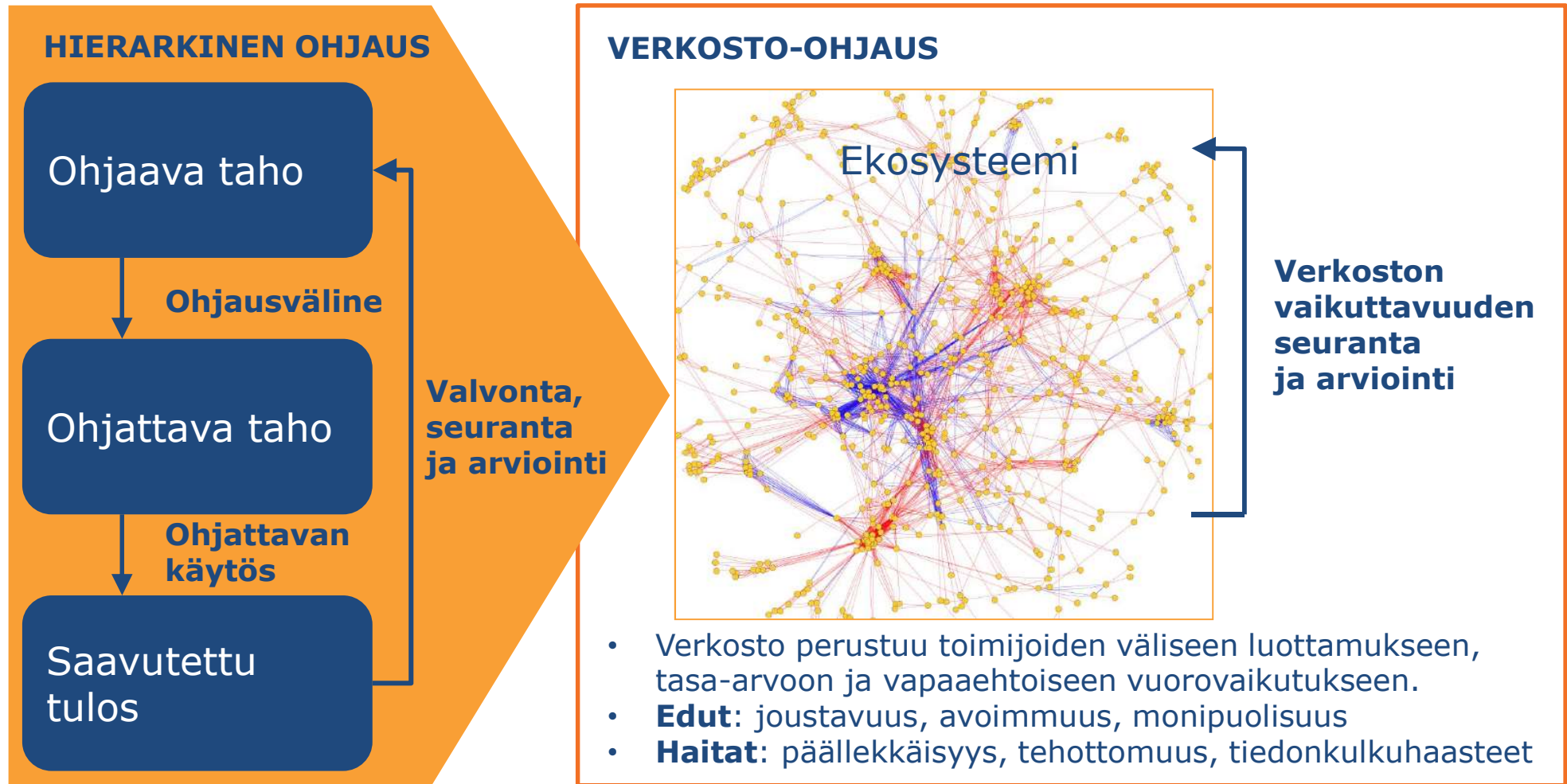
- Palveluita kehitetään erilaisia organisaatio- ja toimintamuotoja yhdistelemällä
- Kuntalaiset ja palvelujen käyttäjät otetaan mukaan palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen
- Tuloksellisuusmittareita sekä markkinoita muistuttavia menettelyjä käytetään hallinnan välineinä

3. Uudet yhteenliittymät julkisten ja yksityisten toimijoiden kesken

- Syntyy uusia, erilaisia julkisten ja yksityisten toimijoiden yhteistyömalleja
- Käytetään erilaisia hankinnan muotoja sekä innovatiivisia kilpailuttamisen tapoja

=> Ohjausjärjestelmän muutos?

Hierarkiasta kohti verkosto-ohjausta

Millaiselta tuleva ekosysteemi näyttää?

SOTE-HIERARKIA

Kansainvälinen taso
(EU, WHO, Järjestöt)

Kansallinen taso
(Valtio, Virastot)

Alueellinen taso
(Yhteistyöalue,
Maakunta, Kunta)

Yksittäinen tuottaja
(Julkinen, Yksityinen,
Kolmas sektori,
Palvelukeskukset)

Yksilö
(Asukas, asiakas,
ammattilainen)

SOTE-EKOSYSTEEMIN VISIO

Palvelujen järjestämisen kaksi periaatteellista tapaa ja niiden ohjausvälineet

1. Hierarkkinen toimintatapa

- määräysvalta hierarkian mukaan: johtosäännöt
- resurssiohjaus, määrärahaohjaus
- tavoiteohjaus
- hierarkiassa on sisäänrakennettu inkrementaalinen lisäysajattelu: entistä ei kyseenalaisteta ja kehittäminen on resurssien lisäystä
- > yksisuuntainen ohjausmekanismi

2. Markkinasuuntautuneet toimintatavat

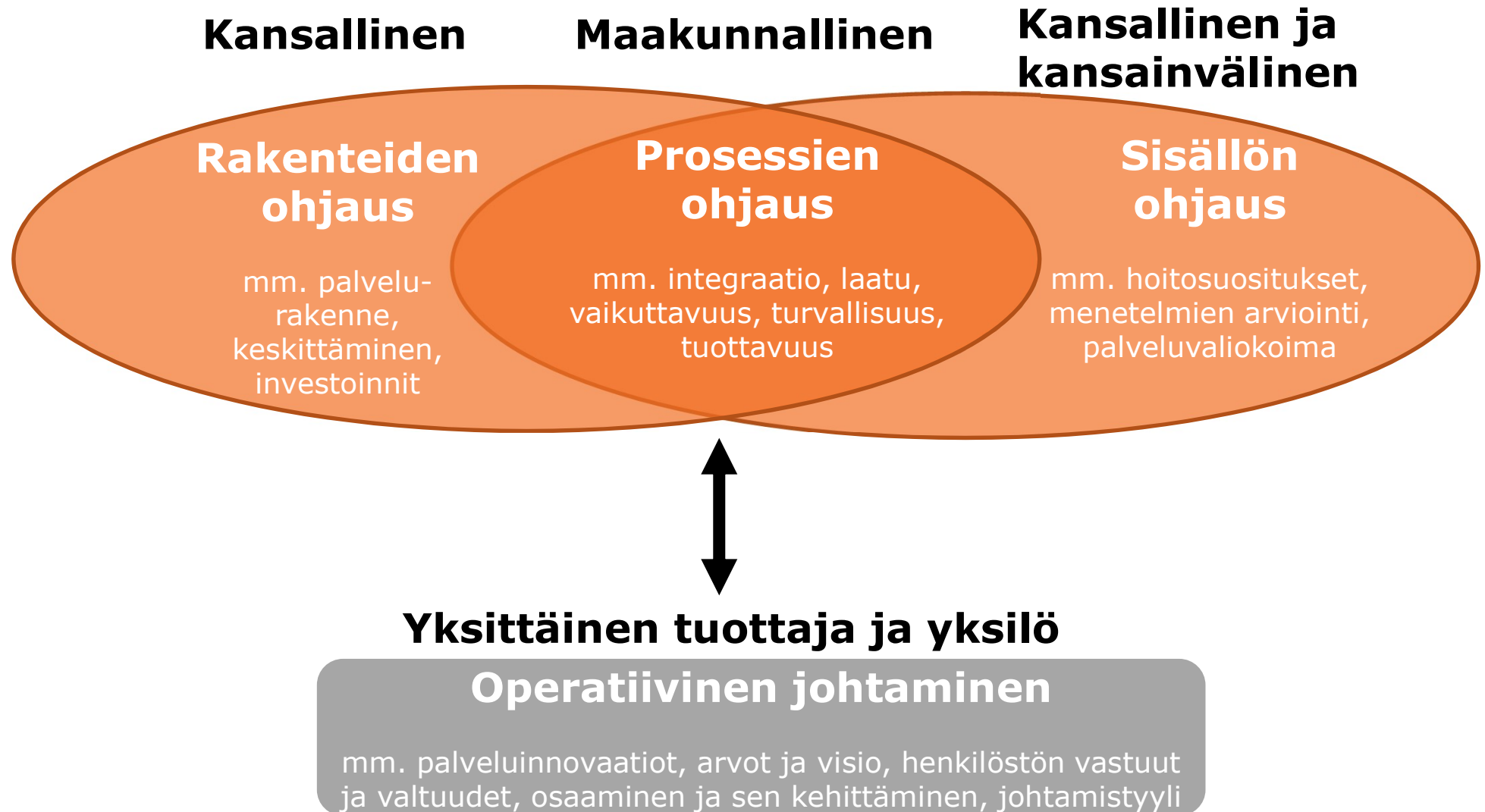
- aidot markkinat tai näennäismarkkinat
- hierarkkisen mallin valta ja vastuu eri toimijoilla
- sopimusohjaus: toimintaa ohjataan ostajan/tilaajan ja myyjän/tuottajan välisellä sopimuksella, jossa toimijoiden vastuunjako konkretisoituu
- ohjauksen kohteena tuotteet ja niiden vaikutukset
- > kaksisuuntainen ohjausmekanismi

3. Verkostot ja hybridit edellisten variaatioina

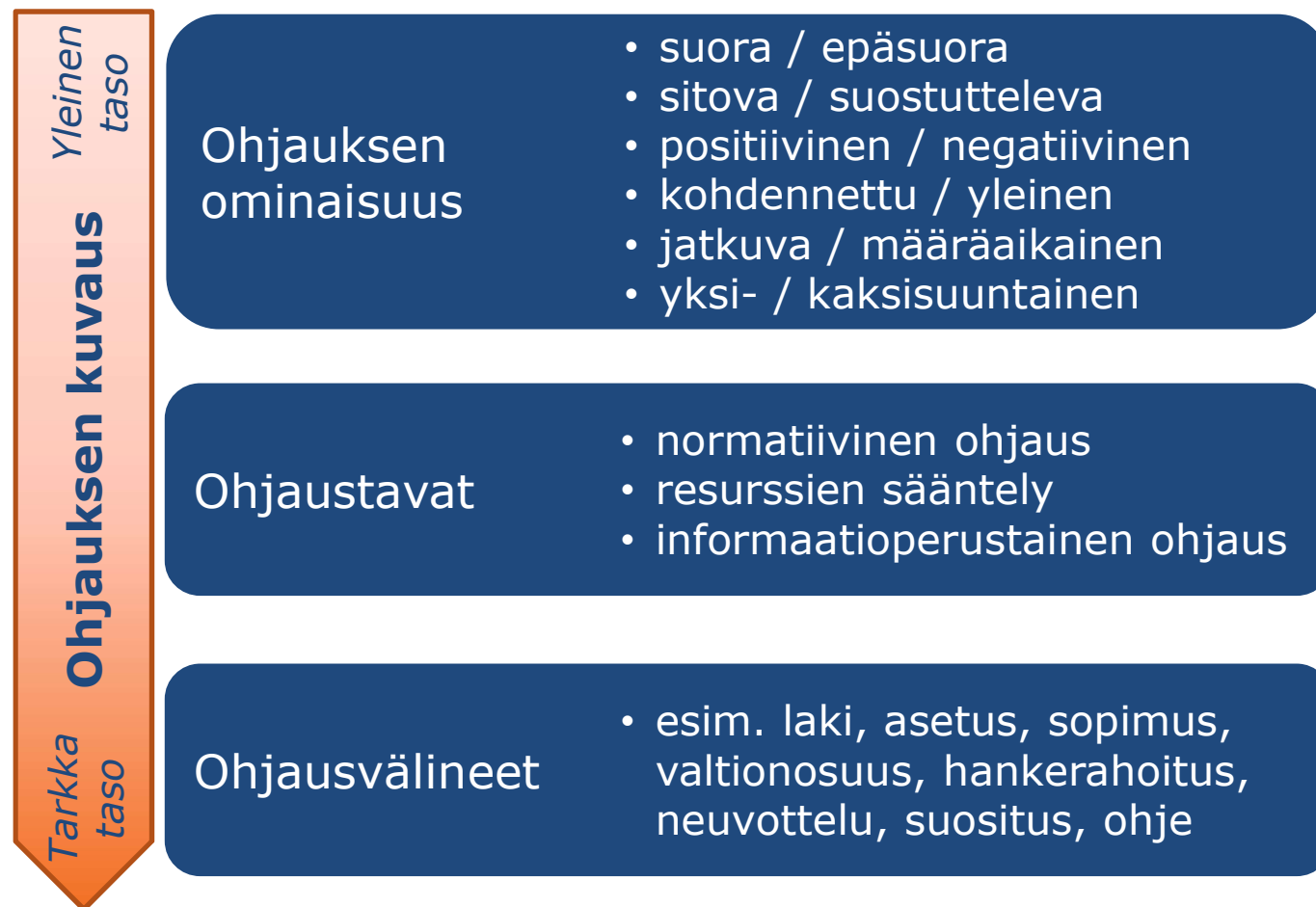
Palvelutuotannon ohjaus

Mihin ohjaus kohdistuu eri tasoilla?

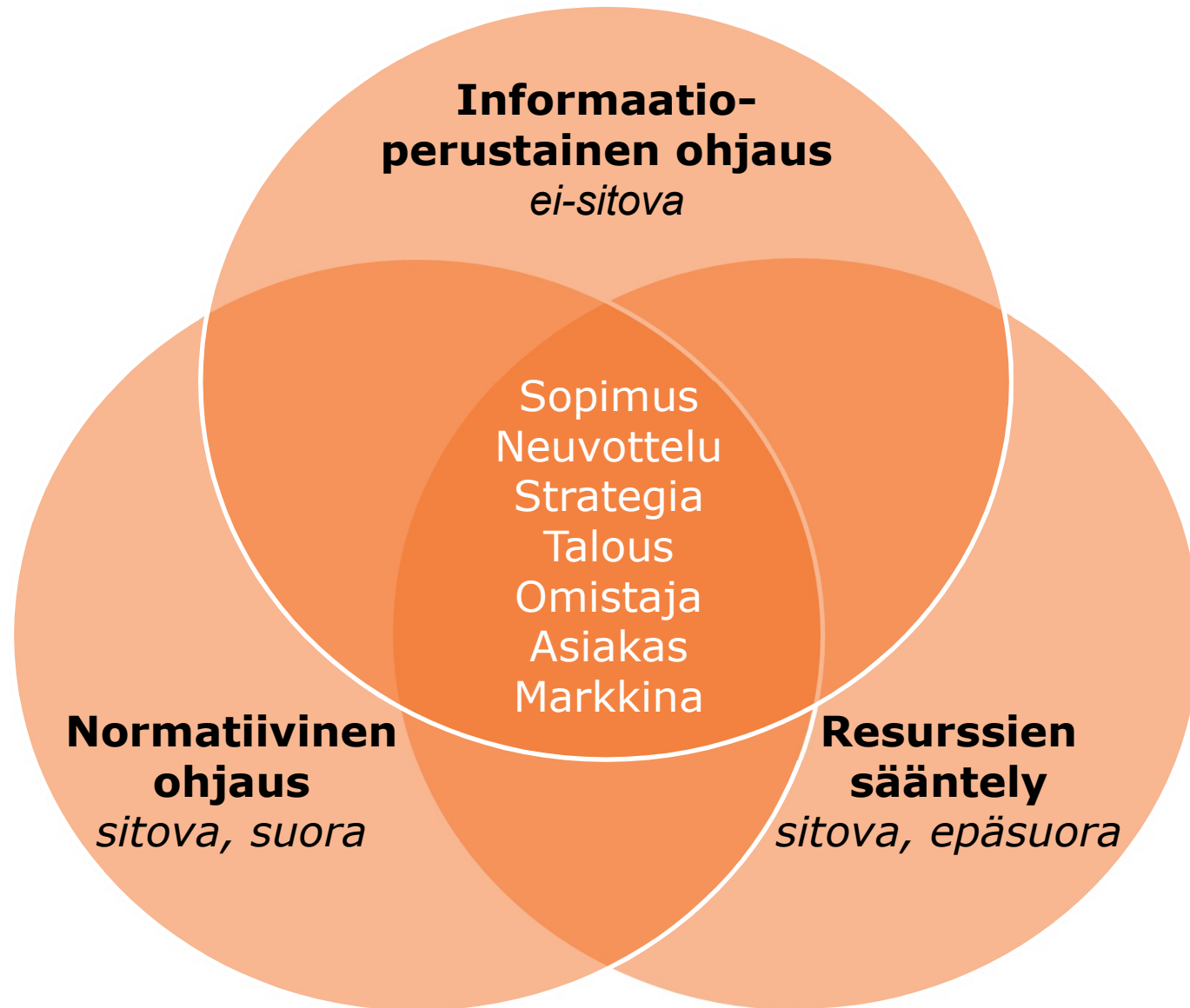
Ohjauksen kuvaus

Lähde: Soikkeli, Parkkinen

Hybridi- ohjaus

Sote-ohjauksen tavoitteet

Kustannusten kasvun hillitseminen

- Kustannusvaikuttavuus
- Jatkuva kehittäminen ja innovaatiot
- Tehokkuus ja tehtävien työnjako

Sote-uudistuksen tavoitteet (kansainvälisesti nk. Triple Aim)

Asiakaslähtöisyys

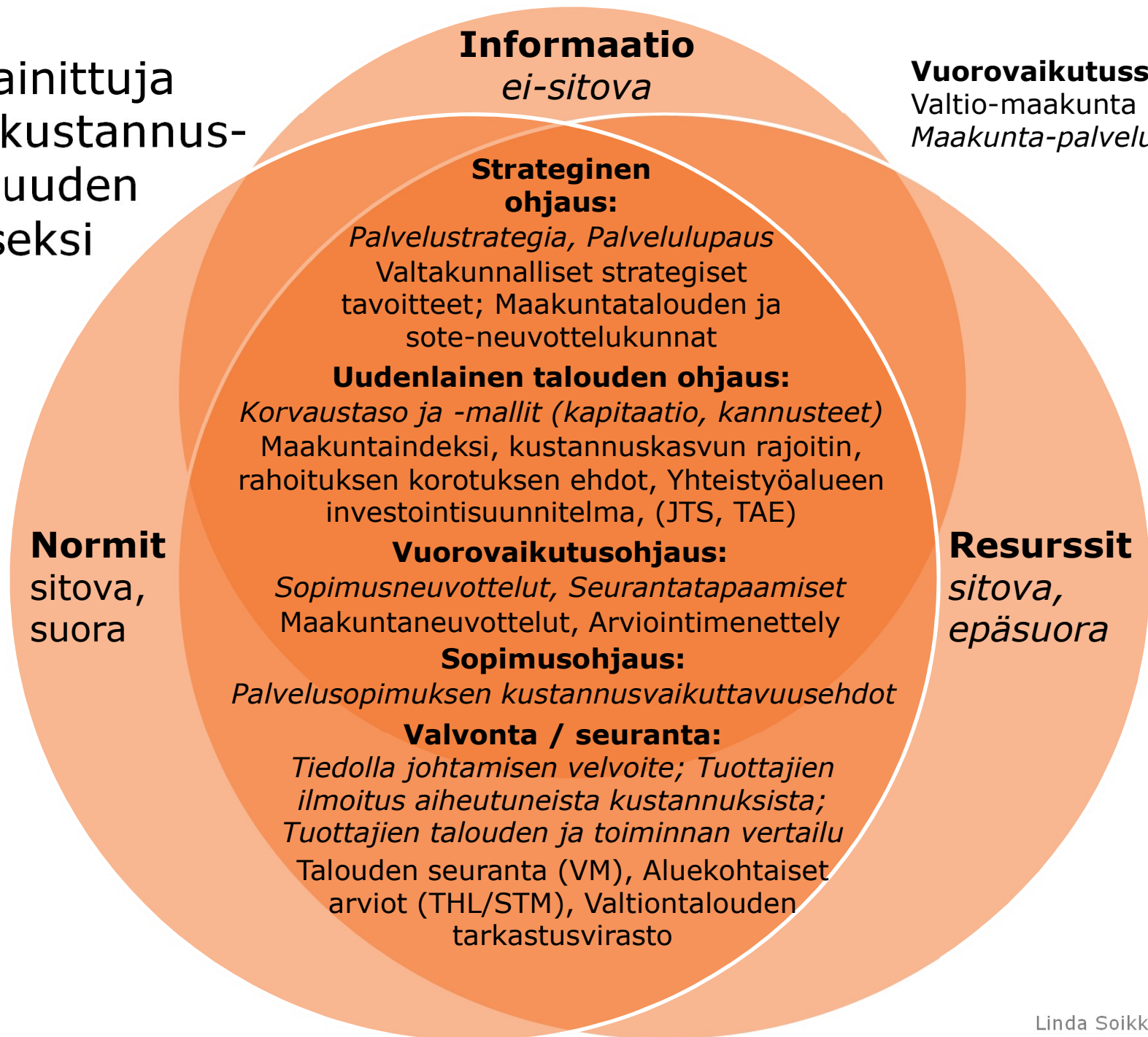
- Valinnanvapaus
- Osallisuus ja osallistuminen
- Integraatio ja palvelujen yhteensovittaminen

Yhdenvertaisuus

- Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen
- Saatavuus ja saavutettavuus
- Vaikuttavuus ja laatu

Laissa mainittuja
välineitä kustannus-
vaikuttavuuden
edistämiseksi

Vuorovaikutussuhde
Valtio-maakunta
Maakunta-palvelutuotanto

Laissa mainittuja
välineitä TKI-
toiminnan
edistämiseksi

Informaatio
ei-sitova

Vuorovaikutussuhde
Valtio-maakunta
Maakunta-palvelutuotanto

**Strateginen
ohjaus:**

*Henkilöstön/tuottajien velvoite
osallistua koulutus- ja TKI-toimintaan
Maakunnan vastuu: alue- ja
organisaatorajat ylittävä kehittämis-
yhteistyö; sote-osaamistarpeiden arviointi ja
osaamisen kehittäminen; koulutustilat*

Rakenteen ja talouden ohjaus:

*Kehittämistoiminnan yhteistyöalueet;
Tutkimus- ja koulutuskorvausten perusteet*

Vuorovaikutusohjaus:

*Valtakunnallinen arvointiryhmä; Yhteistyöalueiden
tutkimustoimikunnat; Sopimushallinta*

Sopimusohjaus:

*Maakuntien ja yliopistojen koulutussopimus;
Koulutus- ja TKI-ehdot palvelusopimuksissa*

Valvonta / seuranta:

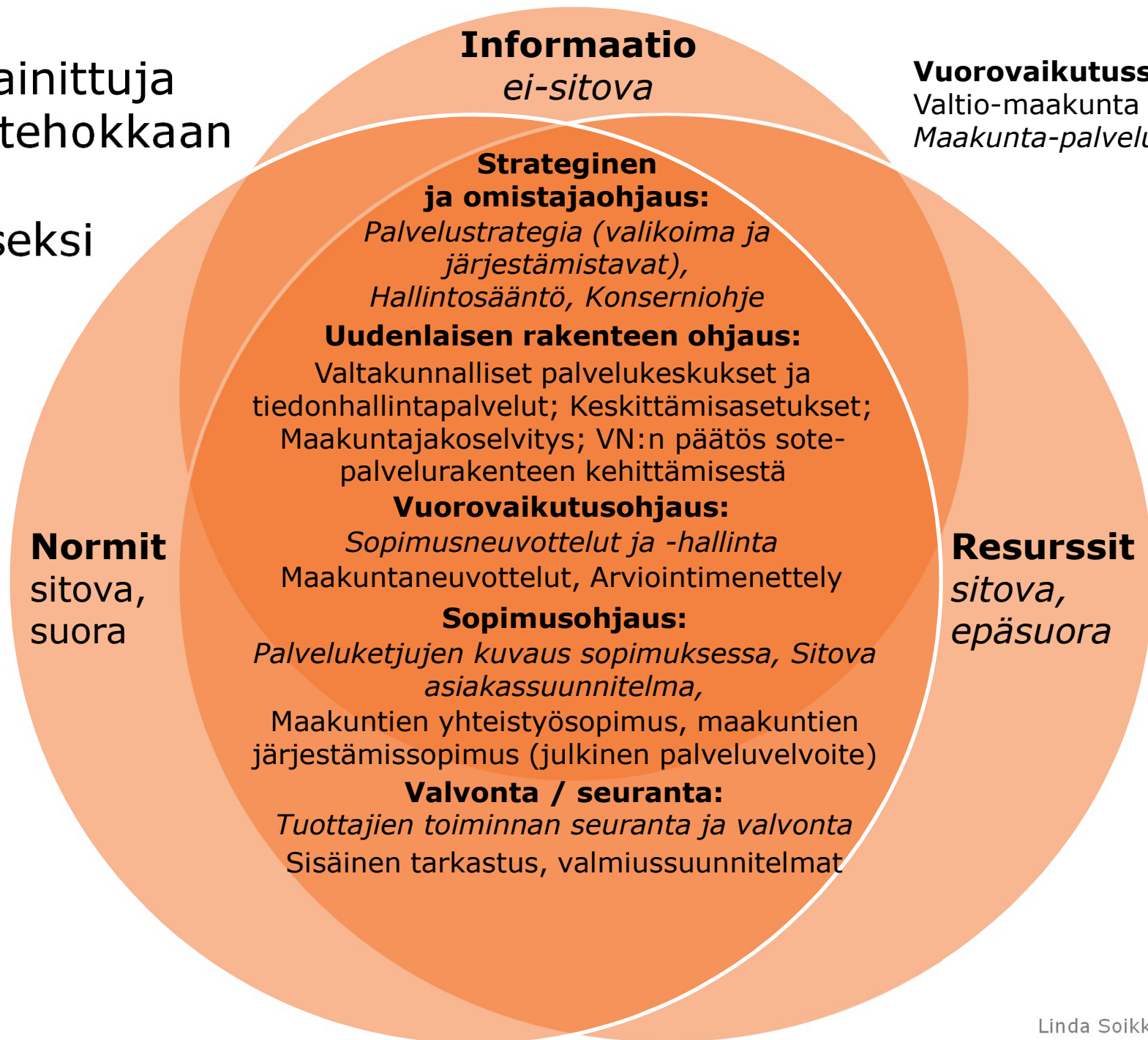
*Yliopistojen ilmoitus koulutettujen
määrästä*

*Selvitys korvausten käytöstä
STM:lle*

Normit
sitova,
suora

Resurssit
sitova,
epäsuora

Laissa mainittuja
välineitä tehokkaan
työnjaon
edistämiseksi

Sosiaali- ja terveydenhuollon uusi ohjausmalli ja JTS

